

KA2 – Strategic Partnerships - Project Number 2014-1-ES01-KA201-004830

### Guiding Cities

## PRÀCTICA DE REFERÈNCIA LOCAL D'ORIENTACIÓ EDUCATIVA CONTRA L'ABANDONAMENT ESCOLAR<sup>i</sup>

### Servei Local de Transició Escola-Treball – Ajuntament de Viladecans

CONTACTE	Pepi Vázquez Carrasco
* Nom i cognoms	
* Institució	Ajuntament de Viladecans
* Correu electrònic	<a href="mailto:educaciosecundaria@viladecans.cat">educaciosecundaria@viladecans.cat</a>
*Títol del projecte/ pràctica	Servei Local de Transició Escola-Treball
* Projecte finançat per:	Diputació de Barcelona i Ajuntament de Viladecans
* Nom del promotor i país:	Ajuntament de Viladecans, Espanya
* Tipus de proveïdor	Públic X
* Àrea i nivell d'implementació	Urbà X Local X
* Context i motivació del projecte - antecedents legislatius / obligacions, política institucional, estructures institucionals	<p>El Servei Local de Transició Escola-Treball funciona des de l'any 1996. La seva finalitat és donar resposta als riscos de marginació que poden patir els joves que no són capaços d'assolir la titulació bàsica i que tenen dificultats importants per integrar-se a l'ambient escolar. Així mateix, es vol evitar tenir quotes de població jove amb dificultats per assumir el repte de manifestar-se competent davant les exigències del mercat de treball. Per aquestes raons, es pot dir que també vol donar resposta als canvis socials i productius que es van generant amb els canvis socials.</p> <p>Han transcorregut 19 anys des de la seva creació, però la seva raó d'existir al municipi no ha perdut vigència. Tot el contrari, les dades més recents que es tenen d'acreditació de l'ESO al municipi són molt reveladores de la necessitat de disposar d'un servei d'aquestes característiques (en aquests moments la taxa de fracàs escolar a Viladecans és d'un 11%). Aquesta dada ha millorat en els darrers anys. No obstant això, cal destacar que encara que hi ha un volum important d'alumnes que no assoleixen l'acreditació en el moment de cursar 4t d'ESO, així com una taxa d'abandonament important a 3r d'ESO (7.8%). Es tracta d'un percentatge de</p>

### Guiding Cities

	<p>fracàs escolar més moderat, però encara elevat, que es tradueix en un grup de nois i noies desorientats, desmotivats, amb pocs recursos personals, per a fer front al món real, més enllà de l'escola, i amb escassa preparació per incorporar-se al món laboral.</p> <p>En aquest context, és imprescindible l'existència d'un servei específic adreçat a acompanyar als joves en la seva transició de l'escola al treball, posant especial èmfasi en una informació i orientació adequades, en la dotació de recursos i la coordinació a diversos nivells.</p> <p>L'administració local aposta políticament per aquest servei, dintre del seu Pla Local per a la Millora de l'Èxit Educatiu, i el lidera tècnicament, tot i no tenir les competències. Així vol completar i reforçar l'acció educativa dels centres escolars i mantenir una xarxa estable de suport al treball educatiu.</p>
<p>* Objectius del projecte</p>	<p>La Xarxa Local de Transició Escola-Treball ha establert uns <i>objectius específics</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Donar suport i/o optimitzar la metodologia d'intervenció per a la transició dels joves al món professional des dels centres de secundària.</li> <li>• Aportar metodologies innovadores d'intervenció en col·lectius de joves.</li> <li>• Potenciar estratègies de planificació i articulació del Servei Local de Transició Escola-Treball.</li> <li>• Assolir una oferta eficaç i equitativa d'oportunitats de transició a la vida activa.</li> <li>• Implementar o millorar sistemes d'avaluació de resultats i d'impacte dels programes en eficiència i eficàcia.</li> <li>• Consolidar la Xarxa Local de Transició Escola-Treball.</li> <li>• Implementar o potenciar mecanismes de coordinació intramunicipal.</li> <li>• Implementar o potenciar mecanismes de coordinació intermunicipal amb territoris pròxims.</li> <li>• Potenciar la xarxa supramunicipal de col·laboració per la innovació.</li> </ul> <p>A partir d'aquests objectius, cada curs escolar s'estableixen uns objectius. Durant el darrer curs 2014-2015 els objectius han estat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Establir i/o consolidar fórmules estables de col·laboració entre l'Ajuntament, els centres de secundària i els serveis educatius de la zona, en les accions de transició escola-treball:</li> <li>• Dissenyar estratègies per a la millora de l'èxit escolar a la ciutat:</li> <li>• Garantir l'acompanyament del jove, durant i en finalitzar l'Educació Secundària Obligatòria, en relació amb l'oferta del territori, posant especial atenció en</li> </ul>

### Guiding Cities

	els col·lectius més desfavorits:
* Grup objectiu	Estudiants X ESLX Famílies X
* Descripció del grup objectiu	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Joves que estan cursant l'ESO i necessiten orientació i/o motivació en els seus estudis.</li> <li>• Joves de 16 a 24 anys que han finalitzat l'etapa secundària obligatòria i no han acreditat l'ESO.</li> <li>• Joves que abandonen un cicle formatiu i/o el batxillerat i necessiten orientació i assessorament acadèmic i/o laboral.</li> <li>• Joves de batxillerat i cicles formatius, en general, que necessiten orientació i assessorament.</li> </ul> <p>En general, es posa especial atenció en els joves amb risc de fracàs escolar, amb necessitats educatives especials –socials o derivades de discapacitats- o els que estan en risc de marginació social.</p> <p>Tot i que el grup diana principal és el de joves, les famílies i els orientadors també són un grup objectiu important del servei, com a acompanyants i transmissors de coneixement.</p>
Personal (selecció, avaluació, formació, promoció)	La persona que coordina el SLTET és Llicenciada en Sociologia.
* Enfocament metodològic, activitats implementades	<p>La METODOLOGIA de treball predominant del servei és transversal i en xarxa. Aquesta metodologia s'aplica en acords, línies de treball, transferència d'informació i globalització de les intervencions.</p> <p>Aquesta metodologia de treball es reflecteix a diferents nivells de coordinació:</p> <p><u>Coordinació Supramunicipal:</u> Reunions convocades i assessorades per la Diputació de Barcelona, amb altres Ajuntaments del Baix Llobregat.</p> <p><u>Coordinació interprofesional:</u> Amb l'objectiu d'oferir solucions als àmbits de treball del SLTET s'està treballant en Xarxa mitjançant un grup de treball. Aquest grup és l'òrgan que vertebrava el funcionament del Servei. Està compost pels següents agents: Departament d'Educació, Serveis Socials, Joventut i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Viladecans i representants dels Centres d'Ensenyaments Secundari Públics, la Unitat d'Escolarització Compartida, l'Equip d'assessorament i orientació psicopedagògica, el Centre de Recursos Pedagògic i la Inspecció, de la Generalitat de Catalunya. A més el treball s'organitza en comissions de treball (d'orientació i seguiment de necessitats específiques, de Projecte de diversificació curricular Òrbita, d'orientació i acompanyament en el procés de preinscripció als ensenyaments postobligatoris, de prevenció d'absentisme escolar)</p>

### Guiding Cities

	<p><u>Coordinació Intramunicipal:</u>          Coordinació de les àrees de Serveis Personals i Promoció de la Ciutat; en concret dels departaments de Serveis Socials, Educació, Joventut i Promoció Econòmica.</p>
<p>* Resultats i impacte - les dades del programa d'avaluació interna/ externa, satisfacció dels beneficiaris, l'impacte de les pràctiques didàctiques a nivell individual i institucional</p>	<p>Per mesurar els resultats del servei, es treballa amb tota una sèrie d'indicadors d'avaluació, tant quantitatius com qualitatius. En destacarem, des de la perspectiva d'anàlisi qualitatiu, la recollida de qüestionaris adreçats als professionals que formen part del grup de treball en xarxa.</p> <p>Els valoren de manera notable totes les accions relacionades amb aquest recurs i aquesta metodologia de treball. En general, consideren que el servei els facilita el coneixement, de forma directa, dels recursos de què disposa l'Ajuntament per donar resposta a l'alumnat, especialment, aquells que es troben en una situació més desafavorida. Això, segons l'avaluació obtinguda, ajuda a la tasca orientadora als centres educatius.</p> <p>També es recull de les avaluacions que el treball en xarxa permet que els centres puguin participar i donar la seva visió dels programes i projectes que se'n despleguen, fet que ajuda a millorar la resposta educativa a la ciutat. També consideren que és un espai privilegiat de debat i reflexió entorn temes educatius importants, que els aporta coneixement i els permet compartir experiències. Gràcies a aquest recurs poden donar una sortida satisfactòria a joves (i les seves famílies), quan surten de l'ESO sense una acreditació.</p> <p>En relació als professionals, l'avaluació es realitza amb els membres de la Xarxa TET. Per tant, un dels objectius, difícilment mesurable, però molt important, és el coneixement i reconeixement de tota la resta dels membres de la comunitat educativa, que estan connectats a través del SLTET. Tot i no tenir indicadors recollits, les opinions informals deixen clar que la connexió permet treballar, al nostre municipi, l'educació d'una manera més global, sumant esforços.</p> <p>Des de la perspectiva d'anàlisi quantitatiu, l'indicador més rellevant és l'evolució de les acreditacions a 4t d'ESO. L'impuls d'aquest servei, amb aquesta metodologia de treball i la dotació de recursos educatius, ampliant els que ja tenen els propis centres a través del Departament d'Ensenyament, ha ajudat a anar millorant els resultats educatius de la ciutat (adjunto còpia de l'evolució dels indicadors dels darrers 5 cursos escolars). S'ha de tenir en compte, que fa deu cursos escolars (2003-2004), la taxa d'alumnat acreditat era del 58% i que, per tant, es tracta d'una millora important a la ciutat.</p>

### Guiding Cities

	<p>Altres indicadors quantitativs rellevants són:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. les derivacions d'alumnes realitzades pels centres als servei.</li> <li>2. els indicadors del Projecte de diversificació curricular Òrbita. Aquests reflecteixen que els alumnes amb problemàtiques molt diverses i molt susceptibles de no acreditar l'ESO, puguin acreditar l'ESO o almenys continuar la seva formació acadèmica cursant una formació professional inicial.</li> <li>3. Indicadors del Pla d'Orientació. La gran majoria consideren que l'orientació rebuda per part dels serveis municipals és molt útil i que els ha ajudat a aclarir els seus dubtes.</li> </ol> <p>L'avaluació realitzada demostra que el Servei garanteix un acompanyament dels joves: des de l'ESO cap els programes no reglats (Joves per l'ocupació, Programes de formació i inserció,...), com d'aquests vers la formació reglada, especialment el Centre de formació d'Adults i la Formació Professional. Cal assenyalar que aquest acompanyament i tutorització afavoreix l'èxit de tots els programes formatius no reglats, la informació i el recolzament dels centres de secundària, a través del SLTET, és de vital importància a l'hora d'aconseguir els objectius, sobretot el de la reinserció educativa.</p>
<p>* Conclusions, lliçons apreses</p>	<p>És un servei que ha d'intentar dotar d'estratègies perquè el jove sigui corresponsable del seu futur, i pretén desenvolupar en el jove la capacitat d'orientar-se per si mateix i d'implicar-se en projectes de formació.</p> <p>Ha de ser un servei d'abast local, però amb una concepció del fet local que no es restringeixi necessàriament al municipi, sobretot en relació a l'entorn productiu.</p> <p>És necessària l'existència d'una xarxa de professionals que treballin amb uns objectius comuns. Tot i que el treball en xarxa és a vegades complicat per les diferents visions, i la diversitat de professionals, el resultat final és molt més enriquidor.</p> <p>És imprescindible la coordinació entre les dues administracions (local i autonòmica). El paper del municipi és cabdal, però és l'administració autonòmica la que té les competències en educació. En aquest sentit, el paper de la inspecció és rellevant.</p> <p>El lideratge polític local és essencial com a proveïdor de recursos i garantidor d'igualtat d'oportunitats.</p>
<p>* Direccions de major desenvolupament / transferibilitat, replicabilitat</p>	<p>La consolidació del Servei Local TET deixa palès que la dimensió que té en aquests moments és l'adequada. No obstant això, una de les ampliacions que es podrien portar a terme fan referència al grup de treball en Xarxa, donat que hi ha agents implicats en l'educació dels joves de la ciutat que</p>

KA2 – Strategic Partnerships - Project Number 2014-1-ES01-KA201-004830

### Guiding Cities

	<p>no hi són. La proposta d'ampliació seria: centres concertats de secundària, centre de formació i d'adults, i teixit empresarial del territori.</p> <p>Cal dir que aquesta experiència és transferible a altres ajuntaments de les mateixes característiques (volum de població, nivell socioeconòmic de la població, titularitat dels centres i teixit productiu de la zona).</p>
* Tipus de ESL (abandonament escolar prematur) pràctica	<p>Prevenció <sup>ii</sup> X</p> <p>Intervenció <sup>iii</sup> X</p> <p>Compensació <sup>iv</sup> X</p>
* Referències Web (url, presència als mitjans socials)	<p><a href="http://www.viladecans.cat/Plantilles/publicacio/btmjmZn3510oNay3qz9sY1g_4I2ZLQCdT02F5qA_IHEMASNo1DTew">http://www.viladecans.cat/Plantilles/publicacio/btmjmZn3510oNay3qz9sY1g_4I2ZLQCdT02F5qA_IHEMASNo1DTew</a></p>
* Paràmetres en què la pràctica és aplicable (seleccioni les apropiades)	<p>Governança i coordinació <sup>v</sup> X</p> <p>Accessibilitat <sup>vi</sup> X</p> <p>Metodologies <sup>vii</sup> X</p> <p>Mesures i perfils <sup>viii</sup> X</p> <p>Objectius i necessitats (Apoderament i desenvolupament personal) <sup>ix</sup> X</p> <p>Habilitats i competències professionals <sup>x</sup> X</p> <p>Avaluació de l'acompliment i eficàcia <sup>xi</sup> X</p>
* Justificació de l'elecció d'aquest projecte/ pràctica com un exemple de bones pràctiques (500 - 1.000 caràcters)	<p>El Servei Local de Transició Escola-Treball és, des del nostre punt de vista, una experiència significativa de treball en xarxa entre diferents professionals i diferents administracions. És una iniciativa ubicada a la ciutat i constitueix una xarxa que vertebrava el conjunt de la intervenció d'acord amb els objectius d'analitzar els col·lectius de joves que necessiten suport individual, cercar els recursos que necessiten per promocionar-se i gestionar l'oferta de manera que els hi arribi.</p> <p>Es tracta d'una experiència que presenta una bona aproximació al que podria ser una bona pràctica en la manera de desplegar polítiques socials en el territori. Es pot parlar de proximitat entre l'administració autonòmica i l'administració local.</p>
Bibliografia	<p><u>Més enllà de l'escola. Transformacions socials i noves dinàmiques educatives i professionals.</u> Josep Alsinet, Clara Riba, Montserrat Ribera i Joan Subirats.</p> <p><u>La reforma local española de 2013 y las competencias educativas.</u> José Antonio Tardío Pato.</p> <p><u>Servei Local de Transició Escola-Treball.</u> Ajuntament de Viladecans, 2015.</p> <p><u>Anuari estadístic de Viladecans.</u></p> <p>Memòries anuals del Servei Local de Transició Escola-Treball.</p>

## Guiding Cities

---

### Glossari:

<sup>i</sup> L'abandonament escolar (ESL) – persones de 18-24 anys que només tenen l'educació secundària inferior o menys (és a dir, només han aconseguit pre-primària, primària, secundària inferior o una educació secundària superior curt de menys de 2 anys) i ja no estan en l'educació o la formació.

<sup>ii</sup> Prevenció - totes les mesures d'orientació tenen com a objectiu proporcionar als joves suport, informació i oportunitats per desenvolupar les seves habilitats. Les de prevenció són les mesures principals proactives destinades a complir amb aquests objectius.

<sup>iii</sup> Intervenció - les mesures d'intervenció es dirigeixen específicament als estudiants que manifesten necessitats d'una orientació específica i d'assessorament.

<sup>iv</sup> Compensació - mesura l'orientació i assessorament de compensació són els dirigits als estudiants que hagin deixat els estudis prematurament i volen tornar a entrar al sistema d'educació i capacitar per adquirir les qualificacions que necessiten.

<sup>v</sup> Governança i coordinació - Un marc de governança fomentant sistemes d'orientació coherents i coordinades a nivell nacional / regional / local, per articular millor i enfortir els serveis d'orientació i recursos que s'adrecen a les necessitats dels ciutadans en qualsevol moment de les seves vides. Les estratègies específiques, plans i aliances per lluitar contra l'abandonament escolar.

<sup>vi</sup> Accessibilitat - Tots els ciutadans tenen dret a accedir als serveis d'orientació al llarg de les seves vides. Els serveis han de prendre les mesures adients i garantir la consciència i visibilitat.

<sup>vii</sup> Metodologies de prestació - Una combinació de mètodes d'orientació lliurement determinen l'accessibilitat als serveis i recursos d'orientació disponibles, i abasta una àmplia gamma de perfils i necessitats per abordar ESL.

<sup>viii</sup> Mesures i perfils - Serveis d'orientació i recursos són molt valuosos en la motivació de les persones i mantenir-los compromesos en l'educació i l'aprenentatge permanent. Les mesures de prevenció, intervenció i compensació són accions clau per fer front a ESL.

<sup>ix</sup> Objectius i necessitats - L'orientació es considera un objectiu general i un principi del procés educatiu on es dona suport a les persones a manejar les seves opcions millor i prendre responsabilitat pel seu creixement i desenvolupament personal. S'identifica com beneficiós en el tractament de l'ESL.

<sup>x</sup> Competències i habilitats per a professionals - Les habilitats, la formació i les disposicions dels professionals que presten orientació són factors clau per als serveis d'orientació eficaços. Especial atenció s'ha de donar als que tracten ESL.

<sup>xi</sup> Avaluació de l'acompliment i eficàcia - Planificació, gestió, dedicades a l'avaluació i la millora contínua dels sistemes d'orientació / serveis. Les dades i l'avaluació de les polítiques i els serveis d'orientació dirigides a lluitar contra l'ESL.